ACVARISTICA ÎN MUZEE, ÎN CONDIȚIUNI NEFAVORABILE

CAROL BORSZICZKY

Acvariile sînt exponate valoroase din punct de vedere educativ — scop major al muzeelor — căci oferă prilej de observare a viețuitoarelor cu care puțini oameni au ocazia să se întîlnească în natură. Dar un colț cu acvarii este și un loc de destindere pentru vizitatori, în mijlocul atîtor exponate statice. Este adevărat, că nu toate muzeele au — cel puțin aparent — condițiile necesare (spațiu, lumină suficientă, diferite instalații, hrană vie etc.). Acvariile pot totuși funcționa în condițiuni bune, fără lumina soarelui, fără instalație de aerisire, filtrare și încălzire a apei. Peștii de asemenea pot fi hrăniți cu alimente ușor de procurat și care înlocuiesc cu succes hrana vie. Lumina soarelui poate fi înlocuită perfect cu lumina becurilor obișnuite (dar nu și cu lumina fluorescentă). Stagnarea creșterii sau chiar putrezirea vegetației și apariția unui strat de alge brune pe geamuri indică insuficiența luminii. Montăm atunci cît mai aproape de suprafața apei 1—2 becuri de 60 W. Ele trebuie să ardă 8—12 ore pe zi. Becurile încălzesc apa, ceea ce iarna este binevenit, dar vara să fim atenți, căci pentru pești exotici temperatura maximă nu trebuie să depășească 26—27 °C. Pe de altă parte, apa caldă reținînd mai puțin oxigen, peștii ar avea nevoie de aerisire artificială. La peștii indigeni mărim numărul becurilor și le plasăm mai sus.

Sub influența luminii vor apare curînd pe geamuri alge verzi, dînd impresia că apa s-a tulburat. Le îndepărtăm periodic numai de pe geamul din față cu o cîrpă aspră, sau hîrtie mai groasă. Restul geamurilor să rămînă voalate, fiindcă unii pești ciugulesc algele avînd nevoie de hrană vegetală proaspătă și fiindcă ele constituie și principala hrană a melcilor acvatici. Un strat verde pe geamurile din spate este decorativ și ascunde golul pereților.

Pentru ca apa să rămînă permanent curată și transparentă să avem grijă de următoarele: să nu lăsăm în acvariu hrană neconsumată, vreun pește sau melc mort; să avem vegetație bogată, lăsîndu-se în față loc suficient pentru mișcarea animalelor; să nu suprapopulăm acvariul; să îndepărtăm periodic, cu furtunul sau cu un tub, mîlul ce se adună în 2—3 săptămîni într-unul din colțurile amenajate anume, prin înclinarea nisipului în această direcție.

Apa scoasă cu detritus o înlocuim cu alta, proaspătă, de aceeași temperatură. Trebuie să evităm însă neapărat introducerea clorului în acvariu — întrebuințat în orașe pentru desinfectarea apei în conducte —, fiind toxic pentru viețuitoarele acvatice. Din apa încălzită și lăsată să se răcească, dispare clorul. Nici o altă schimbare a apei nu mai este necesară, atît timp cît ea nu se tulbură și nu devine rău mirositoare. Stricarea apei este indicată și de faptul că peștii se ridică la suprafață, înghițind aerul din atmosferă. Mirosul de baltă este natural la apa învechită.

Aerisirea artificială nu este necesară, dacă bioxidul de carbon eliminat de pești este în întregime asimilat de vegetație, întrucît atunci și plantele eliberează oxigen suficient. Această situație poate fi ajutată și prin întrebuințarea unor acvarii a căror lățime este egală cu înălțimea (sau mai mare chiar), fiindcă atunci aerul absorbit de apă poate pătrunde pînă la fundul bazinului.

Pentru peștii exotici temperatura apei nu trebuie să scadă sub 20 C. Acest minim este de obicei și iarna asigurat în muzee — cel puțin ziua. Pentru ca în cursul nopții temperatura să nu coboare prea mult — lucru care scurt timp nu dăunează — trebuie să ținem acvariile totdeauna acoperite cu un geam gros de 5—6 mm. Această precauție este indicată și pentru a feri suprafața apei de prăfuire, precum și pentru a împiedica evaporarea apei și ieșirea peștilor care ar sări.

Apa nu trebuie încălzită dacă se expun pești sau alte viețuitoare indigene. Avem o serie de specii foarte interesante și ușor de ținut în captivitate, ca **Boarța** (Rhodeus) **Zvîrluga** (Cobitis), **Ghidrinul** (Gasterosteus), **Pălămida de baltă** (Pungitius), **Porcușorul** (Gobio), **Boișteanul** (Phoxinus) etc. Acestea sînt de talie mică, dar exemplarele tinere ale speciilor mai mari (linul, crapul etc.) pot fi ușor aclimatizate.

Hrana mai ușor de procurat este următoarea:

— **Rîmele** (Lumbricus terestris). De preferat exemplarele mai mici.

Să nu întrebuințăm specia care se găsește în depozite de bălegar (Eisenia foetida), deoarce ea are un miros respingător și poate fi chiar dăunătoare. Le putem păstra peste iarnă hrănindu-le cu zarzavaturi fierte, în special morcovi presărați pe suprafața pămîntului în care le ținem. În acest scop sînt bune lădițe de cca 25 × 15 × 10 cm, umplute cu pămînt ușor, amestecat cu frunze uscate, umezite. Într-o astfel de lădiță încap 300—400 exemplare. Înaintea distribuirii punem rîmele într-un borcănaș gol, bine acoperit, care după un timp

▶

https://biblioteca-digitala.ro

se curăță de mucozități. Le tăiem apoi cît mai mărunt și le spălăm în puțină apă, ca să nu introducem impurități în acvariu.

— Carne slabă, crudă, proaspătă sau congelată, de bovine, ovine, păsări, pești, ficat (ultimele două și fierte). Și această hrană trebuie bine mărunțită, chiar rasă cu lama.

— Gălbenuș de ou, crud și uscat. La un gălbenuș adăugăm puțin din albuș, amestecăm foarte bine și apoi îl întindem cu degetul, într-un strat cît mai subțire, pe geamuri curate. Un gălbenuș acoperă cam 1 m² de geam. Se usucă într-o oră și poate fi desprins de pe geam în formă de „talaj" cu o lamă de ras. Se păstrează — închis bine într-o cutie — timp nelimitat.

— Brînză de vacă cu structura granulară (cea din comerț este de obicei acrită artificial și este păstoasă). O preparăm din lapte crud, prins (acrit, fermentat natural în cca 24 ore). Îndepărtăm complet smîntîna de la suprafață apoi încălzim laptele prins, încet la 60-75° C pînă cînd zerul s-a separat. Îl ținem după aceea suspendat într-o pungă de țesătură pînă ce s-a scurs zerul.

— Mămăligă, spălată în apă, pînă cînd s-a desprins de oală. Apa tulbure o vărsăm, iar la fundul vasului rămîne hrana curată.

— Griș crud sau fiert, spălat ca mai sus.

— Biscuiți obișnuiți. Îi pisăm pînă la granulație de 1—1,5 mm. Făina mai fină o separăm, fiind neîntrebuințabilă. Făinoasele le întrebuințăm cu precauție, fiindcă altfel excrementele rezultate după această hrană pot tulbura apa.

— Dafnii uscate oferim cîteodată, însă tulbură apa. Toate aceste alimente trebuie distribuite variat, însă niciodată mai mult decît cantitatea ce se consumă imediat, așa ca la fundul bazinului să nu rămînă resturi. Hrănim de 1—2 ori zilnic, nu mai mult. Peștii grași nu sînt rezistenți și mor mai repede. S-ar putea întîmpla ca peștii să nu accepte această hrană. De aceea le dăm la început cantități foarte mici, și în cîteva zile peștii se obișnuiesc cu ea și o vor prefera chiar față de hrana vie.

Fiecare muzeu poate să-și amenajeze o crescătorie de dafnii. Pentru acest scop se alege un loc răcoros. Se construiește fie un bazin cimentat, fie că se întrebuințează recipiente de lemn (cele metalice nu sînt recomandabile). Condiția lor esențială este adîncimea mică — 15—20 cm — și suprafața cît mai mare, cu volumul minim de cca 50 l. Apa proaspăt pusă să stea 2—3 zile. Apoi se adaugă — socotit la cîte 50 l — cîte un pumn de balegă învechită, putredă, de ovine sau de bovine. După cca 2 săptămîni adăugăm cîte o lingură de drojdie de bere, tot la 50 l. (Și drojdia uscată este bună). Apoi introducem o porție nu prea mare de dafnii proaspăt prinse, care după cîteva zile încep să se înmulțească rapid. Le hrănim cu drojdie de bere, cu sînge, cu lapte crud sau gălbenuș de ou crud, în cantități care să nu provoace decît o ușoară tulburare a apei. Le hrănim din nou numai după ce apa a devenit clară. O astfel de crescătorie, judicios întrebuințată, livrează chiar în timpul iernii o recoltă bogată de dafnii vii.

În ce privește problema spațiului pentru plasarea acvariilor, se va găsi vreun perete nefolosit, chiar dacă este situat într-un loc mai întunecos. Pentru pereți se pretează vase de 50—60 cm lungime și de 25 cm lățime și adîncime. Un astfel de acvariu are o capacitate de 30—37 l și amenajat cca 40—45 kg, putînd adăposti 20—25 exemplare de pești de 3—6 cm. Pentru rama (scheletul) acvariului se întrebuințează fier cornier de 3 × 3 cm sudat. Geamurile necesare au cel puțin 4 mm. Chitul se prepară din praf de cretă, la care se adaugă treptat ulei de in fiert (firneis) de cea mai bună calitate (se găsește la Fondul plastic). Miniu (oxid de plumb) nu se mai întrebuințează, deoarece este toxic și întărește prea mult chitul, care se dezlipește de geamuri cînd golim acvariul.

Acvariile se așază pe console tot din oțel colțar, îngropate adînc în perete, la o înălțime de 150—160 cm de podea.

Se înțelege că în cazuri ideale acvariile pot să stea după un perete, la care s-au prevăzut ferestrele respective.

Reușind a instala în muzeu măcar un singur acvariu mai mare, pe care îl populăm periodic cu alte viețuitoare, creăm un punct foarte atractiv și educativ, care va fi totdeauna înconjurat de vizitatori — dacă este bine întreținut, frumos luminat și prevăzut cu o etichetă explicativă.

FOLOSIREA FULGERULUI ELECTRONIC ÎN FOTOGRAFIEREA LA MICĂ DISTANȚĂ ȘI MACROFOTOGRAFIE

ȘERBAN BOICESCU

https://biblioteca-digitala.ro